

Μια προσωπική προσέγγιση για την τουρκική συμπεριφορά.

Στρατηγός Μιχαήλ Δημητρίου Κωσταράκος, Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ
π. Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της ΕΕ.

Δεν είμαι ειδικός τουρκολόγος. Ούτε και πολιτικός αναλυτής ή ακαδημαϊκός γεωπολιτικός επιστήμων, και φυσικά δεν διαθέτω περισσότερες ή «ειδικές» πληροφορίες από τα αρμόδια και υπεύθυνα για αυτό, όργανα. Επειδή όμως στα 45 χρόνια της στρατιωτικής μου καριέρας ασχολήθηκα, ως όφειλα, με τον δυνητικό και διαχρονικό αντίπαλο της χώρας μας, την Τουρκία, θεωρώ ότι απέκτησα κάποια γνώση για τη χώρα, την οποία αυτή γνώση, είχα την τύχη και την τιμή, να την εμπλουτίσω με την εμπειρία μου στην κορυφή των Ενόπλων Δυνάμεων της Ελλάδας αλλά και της Ευρώπης. Κατέληξα λοιπόν σε επτά σημεία που περιγράφουν κατά τη γνώμη μου σε ικανοποιητικό βαθμό την τουρκική συμπεριφορά, αντίληψη και νοοτροπία.

1. Η Τουρκία δεν μπλοφάρει. Οι προθέσεις και οι επιθυμίες της ανακοινώνονται ξεκάθαρα και καταβάλλεται διαχρονικά άοκνη, σταθερή και συνεχής προσπάθεια να υλοποιηθούν. Διαπραγματεύεται αλλά δεν μπλοφάρει. Αυτά που λέει θα τα πραγματοποιήσει.

2. Η Τουρκία δεν έφυγε ποτέ με την πέννα από εκεί όπου ο στρατός της μπήκε με τη ξιφολόγχη. Η τήρηση των διεθνών συνθηκών ή

των προβλέψεων του διεθνούς δικαίου ποτέ δεν εμπόδισε τη Τουρκία από το να προχωρήσει στην υλοποίηση των σχεδίων της για την επιδίωξη των στόχων της. Η διεθνής κατάσταση και οι διεθνείς σχέσεις για την Τουρκία δεν στηρίζονται σε αρχές και αξίες αλλά αποκλειστικά στην ισχύ και στην επιβολή της. Η εισβολή στη Βόρεια Συρία είναι μια κατάφωρη καταπάτηση της Συνθήκης της Λωζάνης που καθορίζει τα σύνορα της Τουρκίας. Όποιος καταπατά τόσο βάνουσα τα νότια σύνορα του, τι είναι αυτό που μας κάνει να πιστεύουμε ή να ελπίζουμε, ότι θα σεβαστεί τα δυτικά θαλάσσια και χερσαία σύνορα του με την Ελλάδα;

3. Οι Τουρκικές ενέργειες είναι πάντα προβλέψιμες. Ακολουθούν και σέβονται τις διαδικασίες και τον βασικό και αρχικό σχεδιασμό. Η Άγκυρα εκτελεί μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και εμμένει στον αρχικό σκοπό και στους αρχικούς στόχους χωρίς να παρεκκλίνει από αυτούς, ανεξαρτήτως αντιδράσεων. Δεν επιδιώκονται και δεν ενθαρρύνονται εκπλήξεις ή αυτοσχεδιασμοί. Η πρόθεση δημιουργίας ζώνης ασφαλείας για τους πρόσφυγες στη Βόρειο Συρία ανακοινώθηκε στους Αμερικανούς από την Τουρκία ήδη από το 2014. Παρά τις αντιδράσεις των Αμερικανών και της διεθνούς κοινότητας υλοποιείται το 2019. Όλες οι πρόσφατες ενέργειες εντάσσονται στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Όρκου του 1920 που πρόσφατα «ανανέωσε» η τουρκική ηγεσία. Αφορούσε στην επανάκτηση των εδαφών της πάλαι ποτέ Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

4. Η Τουρκία στις σχέσεις της στην εσωτερική πολιτική σκηνή αλλά και στο διεθνή χώρο δεν είναι φιλική, ούτε διαλεκτική, συμφιλιοτική ή συναινετική. Είναι μόνιμα και αποκλειστικά συγκρουσιακή προς όλους όσους έχουν αντίθετη γνώμη ή αντίθετα συμφέροντα. Εφόσον είσαι αντίπαλος δεν επιθυμεί να σου δώσει το χέρι και να έρθετε σε συνεννόηση. Επιθυμεί να σε ρίξει από το βράχο για να τελειώσει η αντιπαράθεση μαζί σου. Σε καμία περίπτωση, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η Τουρκία παρόλη την προσπάθεια της να φανεί ως τέτοια, δεν είναι και ενδεχομένως να μην μπορεί ποτέ να γίνει, μια δυτικού τύπου χώρα. Δεν πρέπει επίσης να μας διαφεύγει ότι δεν πέρασε από το αμόνι του ανθρωπισμού, της χριστιανικής ηθικής, της δημοκρατίας και των προβλέψεων του κράτους δικαίου και της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που σφυρηλάτησαν τις δυτικές δημοκρατίες. Παρόλη τη δυτικόστροφη πορεία της όσο επικρατούσαν τα κεμαλικά ριζοσπαστικά ιδεώδη η Τουρκία είναι διαφορετική. Δεν ενδιαφέρεται -παρά τα όσα λέει - για λύσεις αμοιβαίου κέρδους (win - win). Επιδιώκει και αναγνωρίζει μόνο λύσεις μηδενικού αθροίσματος (zero sum) όπου αυτή θα

είναι ο αποκλειστικός νικητής. Δεν συνδιαλέγεται παρά μόνο με τους όρους της. Προσπαθεί πάντα να περιορίζει τον αντίπαλο της, αφήνοντας του δυο μόνο βασικές επιλογές: συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ή κρίση και ενδεχομένως πόλεμο με τις πολυπληθείς και ισχυρές ένοπλες δυνάμεις της.

5. Ο Ερντογάν επιδιώκει κάποιες μεγάλες επιτυχίες, κατά κύριο λόγο εδαφικές, αλλά και οικονομικές/επενδυτικές, οι οποίες κατά τον εορτασμό των 100 ετών της Τουρκικής Δημοκρατίας το 2023, θα του προσδώσουν το ανάλογο κύρος αλλά και το προσωπικό «αφήγημα» που θα του εξασφαλίσει τη θέση του νέου Εθνάρχη – Πατέρα των Τούρκων σε διαδοχή και αντικατάσταση του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ. Οι συνταγματικές μεταρρυθμίσεις ή τα έργα υποδομής δεν επαρκούν. Απαιτείται απόκτηση εδάφους. Οι εδαφικές φιλοδοξίες του δεν είναι καινούργιες. Ξαναήρθαν στο προσκήνιο με την αναβίωση του Εθνικού Όρκου. Το θέμα των υδρογονανθράκων, χωρίς να υποτιμάται η επενδυτική του αξία, είναι απλά η πρόφαση που βρήκε και εκμεταλλεύεται προκειμένου να διεκδικήσει παλαιά οθωμανικά εδάφη, δικαιώματα, αναβαθμισμένο ρόλο και χώρο ελιγμών και κυριαρχίας. Η ανάδυση της Τουρκίας σε μια ισχυρή περιφερειακή δύναμη στις μέρες μας, ξεκίνησε από τον Τουργκούτ Οζάλ και συνεχίζεται από τον Ερντογάν.

6. Σε όλα αυτά θα πρέπει να προσθέσουμε ότι, η τουρκική κοινωνία είναι «εκπαιδευμένη» στον εθνικιστικό αναθεωρητισμό και τις μαξιμαλιστικές εθνικιστικές επιδιώξεις. Αυτό συνεπάγεται μια συνεχή ψυχολογική εξοικείωση με το ενδεχόμενο σύρραξης με τα γειτονικά κράτη. Αυτό εξυπηρετεί η κατά καιρούς αναβίωση των απαιτήσεων για τα ελληνικά νησιά. Παράλληλα εξ αιτίας του κουρδικού ανταρτοπόλεμου, η τουρκική κοινωνία έχει εξοικειωθεί και έχει συνηθίσει στις ανθρώπινες απώλειες των στρατιωτικών της κατά τη διεξαγωγή διαφόρων επιχειρήσεων. Καταλαβαίνει επίσης ότι θα υπάρξουν απώλειες μεταξύ των αμάχων – φίλιων και εχθρών, και είναι παντελώς αδιάφορη για τυχόν ωμότητες και εγκλήματα που θα διαπράξουν οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις ή οι σύμμαχοι τους κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων. Οι τουρκικές επιχειρήσεις και οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις έχουν πάντα την πλήρη υποστήριξη και αγάπη του τουρκικού λαού.

7. Οι Τουρκικές ένοπλες δυνάμεις έχουν συσσωρεύσει μεγάλη ατομική αλλά και συλλογική τακτική και επιχειρησιακή εμπειρία και γνώση από την εκτέλεση πραγματικών στρατιωτικών επιχειρήσεων κατά των Κούρδων. Τα στελέχη τους έχουν εξοικειωθεί πλήρως με τη διοίκηση

τον έλεγχο και την εκτέλεση πολεμικών επιχειρήσεων αλλά και με τις απώλειες προσωπικού και τις συναισθηματικές δυσχέρειες και τα ψυχολογικά τραύματα που αυτές συνεπάγονται. Έχουν ζήσει σε πραγματικές πολεμικές συνθήκες. Η εκπαίδευση και η εμπειρία αυτή αντισταθμίζει κατά τη γνώμη μου σε πολύ μεγάλο βαθμό διάφορους πραγματικούς ή φανταστικούς πολλαπλασιαστές ισχύος ή σημεία υπεροχής που θεωρείται ότι έχουν οι ελληνικές ένοπλες δυνάμεις, ως άλλοθι και αντιστάθμισμα υφισταμένων ελλείψεων σε οργάνωση επάνδρωση και εξοπλισμό.

Όσο για το σχόλιο που ακούγεται όλο και συχνότερα , ακόμη και στα ΜΜΕ, δηλαδή, για το πώς εμείς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τη Τουρκία, αν παραστεί ανάγκη, με τις πολλαπλάσιες στρατιωτικές της δυνατότητες, τις εκατοντάδες χιλιάδες στρατιώτες της και τα χιλιάδες άρματα και πυροβόλα, με δεδομένο ότι είμαστε μια πολύ μικρότερη χώρα με οικονομία σε κρίση και με πολύ μικρότερες στρατιωτικές δυνατότητες και υποπολλαπλάσιο πληθυσμό και ένοπλες δυνάμεις, θα ήθελα να πω το εξής:

Την απειλή και τον αντίπαλο δεν τους επιλέγεις, απλά τους αναγνωρίζεις, τους αξιολογείς και σχεδιάζεις ψύχραιμα πως θα τους αντιμετωπίσεις. Αυτός μας έτυχε, αυτόν θα αντιμετωπίσουμε. Η παγκόσμια εμπειρία αλλά και η ιστορική διαδρομή του ελληνισμού δείχνει ότι δεν υπάρχουν απειλές που δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν. Αρκεί να είμαστε ψύχραιμοι, ενωμένοι και αποφασισμένοι να νικήσουμε.

‘Για μια Ελλάδα υπερήφανη και ισχυρή.’

Στρατηγός Μιχαήλ Δημητρίου Κωσταράκος.

Επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ.

π. Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής της ΕΕ.